

Erkenningsnummer P 204209

Tweemaandelijks uitgave Beweging ATD Vierde Wereld,

maart-april 2008, nr. 157

Verantwoordelijke uitgever: R. De Muylder, Victor Jacobslaan 12, 1040 Brussel. Uitgiftekantoor Brussel X

Zestig jaar Mensenrechten

“Cultuur is een sleutel tot bevrijding”. Dat benadrukten militanten van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België tijdens hun ontmoeting met prinses Astrid in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. In het kader van het project ‘Sesam, musea open je deuren’ bezochten de prinses en de delegatie van de Beweging op 4 maart samen de lopende tentoonstelling.

Kunst en cultuur beleven of maken is voor veel mensen, arm en rijk, een sleutel tot bevrijding. Niet voor niets is toegang tot het culturele leven verankerd in artikel 27 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Maar laat ons niet vergeten dat het juist de toegang tot alle rechten als geheel is, die een menswaardig bestaan mogelijk maken. Want wie kan er echt van een museumbezoek genieten als hij dakloos is of als zijn gezin slecht woont, als rekeningen niet betaald kunnen worden, als er geen geld is voor de tandarts of

voor kleren voor de kinderen? Dit jaar, op 10 december, is het 60 jaar geleden dat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd aangenomen. Vandaag de dag zijn het nog steeds vooral de rechten van de armste en meest uitgesloten mensen, die met voeten worden getreden. Vandaar dat de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België dit jaar een symbolische brug zal maken van 17 oktober, Werelddag van Verzet

tegen Extreme Armoede, naar 10 december.

Want: ‘Waar mensen gedoemd zijn in armoede te leven worden de rechten van de mens geschonden. Het is onze plicht ons te verenigen om deze rechten te doen eerbiedigen.’ Aldus Joseph Wresinski, stichter van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld.

Katia Delisse-Mercelis,
Coördinator ATD Vierde Wereld
Vlaanderen

*Prinses Astrid en
militanten van ATD
Vierde Wereld
bezoeken samen het
Paleis voor Schone
Kunsten in Brussel.
(Foto: Huis van de
Kenniss).*

De dag is nog lang

Een rauwe kreet scheurt over het plein. Het is Véronique. Ze staat een klein jongetje uit te schelden. Ik wil niet dat ze me ziet, want dan wordt ze te beschaamd. Het jongetje kijkt naar de grond en wacht tot het onweer voorbij is. Véronique mag me niet zien, want ze weet dat ik haar ken. In haar geschreeuw lees ik immers haar mislukte leven : her en der kinderen onderweg op een kille wereld neergezet, die groot moeten worden op de hardheid van de straatstenen. Haar oudste zoon fokt nu een pitbull op tot een agressief beest. Op het plein tussen vele mensen, schreeuwt Véronique haar verdriet uit. En ze weet dat ik het weet. Uiterlijk doet ze ongemanierd en wil ze nergens deskundig geholpen worden. Aan de buitenkant blakert ze van slechte wil en gedraagt ze zich onhandelbaar met haar nukkige buien. Maar wie haar kent, ziet de onmacht. Het jongetje naast haar weet dat ook en wacht tot de ondraaglijke pijn van Véronique weer even is weggevloeid. Dan stappen ze samen verder op. De dag is nog lang.

Karel Staes

Hoe lang die dag nog is ... Daarover geeft Joseph Wresinski, stichter van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, zijn mening in "Geschreven en gesproken" (een verzameling teksten uit de periode 1960-1967, gericht aan de volontairs en in 2006 vertaald door Philippe Hendrick en Karel Staes).

De kern van het probleem (van kinderen in miserie) valt samen met de vraag of deze kinderen hun ouders tot last zijn of bijdragen tot hun geluk. Maar al te vlug komen wij tot de conclusie dat ze tot last zijn en de vrouwen hier in het kamp (de nood- en krotwoningen van Noisy-le-Grand, nabij Parijs) lijken die conclusie dikwijls te willen bevestigen. Een vrouw die woedend wordt en haar buurvrouw alle kwaad toewenst, roept haar toe : « Ik zou willen dat je nog een kind krijgt! » Een kind krijgen zou dus gelijk staan met « het ongeluk over je heen krijgen ».

eens hoe de vrouwen die realiteit beleven van een kind dat op komst is en hoe ze zich daartegenover gedragen. Ze weten maar al te goed hoe ze het aan moeten leggen om een zwangerschap te onderbreken zonder

kwalijke gevolgen. En toch zijn er niet meer dan drie of vier miskramen op de tachtig geboorten per jaar. Abortus komt haast niet voor. Dat zegt ons hoe diep ons milieu peilt naar de zin van het leven. Er is een vergaand respect voor het leven en voor ons is het belangrijk dat goed te beseffen. Hier is dat « een vaste waarde », misschien de enige, om zich uit de miserie te redden. Ik geloof daar heel sterk in. Je vindt hier een verfijning die in geen enkel ander milieu voorhanden is en eenvoudig menselijke verhoudingen, alleen gestoeld op dit respect voor het leven, zoals nergens anders nog.

Visies op de toekomst van ATD Vierde Wereld

“De mensen die het nog moeilijker hebben dan wij ontmoeten, leren kennen, met hen op weg gaan en hen tonen dat wij in hen geloven”. Op deze manier verwoordde André, militant van de Nederlandstalige Cel Brussel, wat volgens hem de komende jaren centraal moet staan in de plannen en acties van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België. Tijdens de nationale werkdag rond de Toekomstvisie op zaterdag 1 maart in het Vierde Wereldhuis in Etterbeek (Brussel) werden

veel ideeën gedeeld door een zestigtal militanten, medestanders en vrijwilligers. Nieuwe mensen betrekken in de dynamiek van de Beweging en de Volksuniversiteit is voor veel leden erg belangrijk. Ook de samenwerking onderling en met andere organisaties willen we verder verbeteren, om de stroom van verzet tegen de armoede versterken. *(Foto: Jos Delisse).*

Aanslag

‘Meer dan dertig doden in de Brusselse metro. Als een aanslag ooit die krantenkop oplevert, zal er zeker naar verantwoordelijken worden gezocht. Waar heeft de overheid gefaald in het vrijwaren van de veiligheid van de burger en wie is nalatig geweest? Die doden zijn in het afgelopen jaar wél gevallen. Niet door een bomaanslag, maar als het resultaat van een aanslag op de menselijke waardigheid.

In Brussel kwamen in het afgelopen jaar 32 daklozen om door ontbering, verwaarlozing, ondervoeding, gebrek aan medische zorgen en extreme eenzaamheid. De gemiddelde leeftijd van de slachtoffers was 46 jaar; de jongste was 25, de oudste 65. Het romantische beeld van de clochard die de moordende ‘ratrace’ is ontsprongen, klopt van geen kanten. Er is heel wat geweld op straat. ‘Hij heeft me voor zijn dood nog zijn horloge geschonken, maar ooit heeft hij me het neusbeen gebroken’, vertelde een van de zwervers in de Gotische Zaal van het stadhuis, dat uitzonderlijk werd opengesteld om het verdriet van Brussel te herdenken.’

In een bomvolle Gotische Zaal van het stadhuis van Brussel brachten ruim driehonderd mensen op woensdag 27 februari een laatste eerbetoon aan de straatdoden. De organisatie is in handen van het Collectief Straatdoden, waarin ook de Beweging ATD Vierde Wereld is vertegenwoordigd. (Foto: Jean Lecuit).

Marcel Van Nieuwenborgh, *De Standaard* 1 maart 2008

Ik kreeg in mijn bureau in het stadhuis van Kortrijk geregeld mensen op bezoek die mij met aandrang vroegen of ik geen betaalbaar huurhuis voor hen had. Ik was toen schepen van huisvesting en stadsplanning. Je moet dus eigenlijk zorgen voor het wonen in de stad, maar op zo'n momenten heb je het gevoel dat je met lege handen staat.

Omdat ik voordien ook twaalf jaar voorzitter van het OCMW was wist ik hoe moeilijk het voor sommige mensen is om een woning te vinden. Ik liet toen elk jaar op de begroting een paar miljoen Belgische frank inschrijven om geregeld enkele kleine, wat verwaarloosde huisjes aan te kopen, die dan gerenoveerd werden door onze sociale werkplaats en tenslotte bewoond, veelal via doorverhuur langs het Sociaal Verhuurkantoor. De burgemeester lachte me daarvoor minzaam uit en zei dat die paar huisjes per jaar maar een druppel waren op een hete plaat. Ondertussen zijn het er 167. Natuurlijk kunnen de sociale huisvestingsmaatschappijen grootschaliger en efficiënter werken. Maar het is mijn heilige overtuiging dat ook lokale overheden initiatief moeten durven nemen.

Geen topprioriteit

Politici liggen te weinig wakker van de woonproblematiek. De Belgische grondwet garandeert het recht op menswaardig wonen maar in het dagelijkse politieke bedrijf is het geen topprioriteit. Er wordt veel gesproken over wonen, maar er eens echt een serieuze 'lap' op geven en langdurig en veelzijdig grote finan-

ciële middelen inzetten, dat zie ik niet gebeuren. Toch heb ik ervaren dat geld inzetten wel degelijk helpt. Betere renovatiepremie's bijvoorbeeld doen het aantal gerenoveerde woningen sterk stijgen.

Waarom die grootse aanpak ontbreekt is onder meer omdat werken aan wonen zo ingewikkeld is 'dat men er geen doen aan ziet'. Al die regelgevingen. Al die instanties die vaak niet samenwerken, om niet te spreken van (soms stille) tegenwerking.

Sociale woningen Kortrijk, 23 appartementen

Veelzijdige aanpak

Woonbeleid vraagt een veelzijdige aanpak. De samenhang van de dingen is zo groot dat je je niet kan permitteren om op één element in te grijpen. Als je de misbruiken in de logementshuizen wil aanpakken volstaat het niet ze te sluiten. Als je de hoge huren wil temperen volstaat een huursubsidie niet. Je moet dus met verschillende thema's tegelijk bezig zijn en met verschillende partners samenwerken. En altijd weer moet je het thema op de agenda van vergaderingen plaatsen, zorgen dat anderen weten waarmee je bezig bent, zorgen dat je bondgenoten vindt. Je moet op zoek gaan naar interessante voorbeelden in andere steden en gemeenten, daar leer je van, het werkt inspirerend.

Vaak zien politici de woon- en huurproblemen wel maar deïnen ze terug voor het protest van sommige burgers tegen mogelijke maatregelen. Het onrecht dat huurders wordt aangedaan moet soms wijken voor het onaantastbare eigendomsrecht. Politici moeten hun ambtenaren en de wooninspectie steunen in het bestrijden van onaanvaardbare woontoestanden. Daar is politieke moed voor nodig. Ik denk daarbij steeds aan een uitspraak uit 1992 van de vroegere Duitse bondskanselier Willy Brandt: 'Vergeet het niet: wie onrecht lang laat bestaan, bereidt de weg voor voor het volgende onrecht'.

Frans Destoop was jarenlang voorzitter van het OCMW van Kortrijk. In de periode 2000-2006 was hij er schepen van stadsplanning en huisvesting

Het probleem

‘Als ik zie dat wij hier aan mensen een leefloon van 600 euro betalen waar dan 460 euro aan huur afgaat, dan begrijp ik het probleem.’

(Guido De Padt, parlementslid en OCMW-voorzitter in Geraardsbergen - *De Morgen* 13 februari 2008)

Ruime keus voor ieders beurs

Woonoplossingen op maat. Daarvoor kan je terecht bij een nieuwe organisatie: *Freeliving* of ‘vrijwonen’. In het aanbod zit een complex met verschillende woongelegenheden voor gezinnen of alleenstaanden, geen ramen of deuren maar wel ruime speelgelegenheid voor kinderen. Ook interessant is een bruggencomplex met multifunctionele ruimtes en uitzicht op het water. Dan is er nog een pittoreske openluchtlocatie vlakbij het Administratief Centrum van de stad Gent, met een perfecte aansluiting op de E17 en dichtbij het openbaar vervoer.

Voor meer info:

www.freeliving.be

Een tijdlang werd in Gent ook via affiches reclame gemaakt voor dit pilootproject. Tot bleek dat het om een initiatief ging van enkele bezorgde Gentenaars om de woonproblemen onder de aandacht te brengen.

Fort Apache

Fort Apache is de bijnaam voor een reeks van vijf woonblokken aan de rand van Rome. Een jaar na de voorziene afbraakdatum wonen er officieel nog 180 gezinnen. De stad Rome huisvest hier gezinnen in moeilijkheden. In werkelijkheid wonen er veel meer mensen. Illegaal. Klandestien. Elke maand komt iemand langs om de huur te innen. Wie? Op welke basis? Dat weten deze ‘onrechtmatige’ bewoners niet. Info uit de *Revue Quart Monde* n° 197, 2006

Op de vlucht in Afrika

Vluchtelingenkampen zijn een humanitair antwoord op een onmiddellijke nood. Maar als de situatie blijft duren wordt de waardigheid van mensen aangetast. Een bevolkingsgroep die geslagen is, gebroken en wanhopig: hen moreel ondersteunen en aanzetten om hun lot in handen te nemen, daar gaat het dan om. Dat zegt Gabriëlle Erpicum, volontaire van ATD Vierde Wereld Internationaal. Ze werkte drie jaar in een vluchtelingenkamp in Kenia.

Info uit de *Revue Quart Monde* n° 197, 2006

Wat willen we?

Waar we ook kijken, de woon-situatie van de armsten wordt hoe langer hoe onmenselijker. Toch wordt het recht op huisvesting in alle internationale verdragen erkend als één van de rechten van de mens. De meeste landen namen dit recht op in hun grondwet. Maar het wordt voortdurend genegeerd, ontkend, belachelijk gemaakt.

Op zijn best krijgen mensen in dit geval een ersatz aangeboden: tijdelijk onderdak in een logementshuis, een opvanghuis of een liefdadigheidsinstelling waar de vrijheid beperkt is, de veiligheid bedreigd wordt en de toekomstperspectieven onwaarschijnlijk zijn.

Jean Tonglet in de inleiding van de *Revue Quart Monde* n° 197, een themanummer over wonen.

Niet loslaten

‘In januari 2007 overhandigden wij, samen met Uze Plekke, Wieder en Samenlevingsopbouw op de Burg, net voor het begin van de raad een woonmemorandum aan de gemeenteraadsleden. Met ons panelgesprek van 25 april ‘Betaalbaar wonen: een recht voor iedereen?!’ wilden wij opnieuw de aandacht van het beleid vragen.’

Uit het jaarverslag 2007 van de medestandersgroep ATD Vierde Wereld Brugge

Louis-Jean Lernons over de Volksuniversiteit :

De mensen erbij halen die nog armer zijn

Zolang de Brusselse volkswijk Marollen bestaat - zo'n 800 jaar - is er armoede en sociale strijd geweest. Louis-Jean Lernons (1946) heeft er zijn hele leven middenin gezeten.

Ruim een kwart eeuw al, vanaf het begin in 1982, neemt hij geregeld het woord in de Volksuniversiteit van ATD Vierde Wereld Vlaanderen. Zelf spreekt hij liever van 'klappen in de Kelder', zoals de Volksuniversiteit ook wordt genoemd.

De *Marollien* is getekend, maar niet verbitterd. En ondanks het feit dat hij op 12 maart jongstleden zijn vrouw Bertha Lernons - Van den Berghe (1933) verloor en kampt met allerlei gezondheidsproblemen, nog steeds strijdbaar en bekommerd om het lot van anderen: "We moeten de mensen erbij halen die nog armer zijn dan wij". Dat, zo onderstreept hij, is zijn belangrijkste boodschap.

Tegenwoordig woont Louis-Jean in een eenvoudige, maar knusse sociale woning aan de Samaritanessestraat. Dezelfde straat waar hij als kind met zijn broertjes en zusjes op stukken karton sloop onder dekens tegen geparkeerde auto's. "Als die auto's overdag gereden hadden waren ze soms nog een beetje warm. Mijn moeder had zoveel kinderen dat we nergens een huis konden krijgen. Dus slieden we op straat."

Louis-Jean Lernons voert het woord in 'de Kelder' in 2008, nog steeds strijdbaar. (Foto: Jos Delisse).

De Antwerpse Anna kreeg 19 kinderen, waarvan Louis-Jean het 17e was. Er volgden nog twee zusjes. Louis-Jean heeft alleen nog contact met zijn jongste zuster en een broer. "Mijn zuster en ik zijn de enige twee die niet geplaatst zijn, wij bleven bij ons moeder. Mijn vader was altijd dronken. Moeder heeft hem uiteindelijk toch nog verlaten."

Kameraden

Moeder Anna was al vanaf het begin, in 1976, actief in de Brusselse tak van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld. "Samen met onder meer wijlen buurtbewoner Jean-Paul Carton", weet Louis-Jean. "Die heeft me nog uit de ellende gehaald in 1975. Hij trof me aan op de *Midi* (het Zuidstation, red.), ik was al vijf jaar dakloos. Hij kende me nog van toen ik klein was en zei: dit kan niet, we gaan u hieruit halen. We werden kameraden."

In 1980 trouwden Louis-Jean en Bertha en vanaf dat jaar waren ze ook beiden continu actief in hun wijk en in de Beweging. Ze namen al vóór het ontstaan van de Vlaamse Volksuniversiteit deel aan de Franstalige versie en bezochten lange tijd beide. In die tijd was Jean-Paul Carton begonnen met lezen en schrijven bij het alfabetiseringsproject van de eind jaren '70 opgerichte Cel 'Samaritaine' van de Beweging. Hij leerde het met de ploeg van Gerard Vanhoof, die nog steeds als medestander actief is in het Documentatiecentrum van de Beweging in Etterbeek. De cel werd geanimeerd door de tegenwoordige voorzitter van ATD Vierde Wereld België, de jurist Georges de Kerchove. Vanuit deze cel werden verschillende acties georganiseerd, onder meer op het gebied van huisvesting en gezondheidszorg. Want hoewel de tuberculose officieel niet meer bestond in België, bleek dit in de Marollen anders te liggen...

Samen strijden tegen onrecht

In 1989 streden Louis-Jean Lernons en Jean-Paul Carton samen met vele anderen tegen het onrecht van de slechte en veel te dure woningen. Wekenlang sliepen zo'n beetje alle buurtbewoners op matrassen op straat.

De actie is de geschiedenis ingegaan als de 'Matrassenopstand'. De politiek kon uiteindelijk - onder druk van de publieke opinie - niet om de mensen heen. Er kwam geld voor verbeteringen en sociale woningen. Ook ATD Vierde Wereld had actief deelgenomen aan de actie. Het was overigens precies twintig jaar na de fameuze 'Slag om de Marollen' in 1969, waarbij de bewoners in opstand kwamen tegen de verdere uitbreiding van het Justitiepaleis, waarvoor (alweer!) een deel van de wijk zou moeten worden gesloopt. De bewoners wonnen ook toen de slag, een gedenkplaat herinnert er nog aan.

Verlies

Enkele jaren later, in 1992, verloor Louis-Jean zowel zijn kameraad Jean-Paul als zijn moeder. "Uw moeder kwijt is uw rechterhand kwijt, zeggen wij altijd", verwoordt Louis-Jean zijn verlies. Voor hem was ook toen de Volksuniversiteit erg belangrijk. "Ge hebt kameraden nodig om te voorkomen dat ge weer

helemaal van de wijs raakt en terugvalt in het diepe gat van de miserie", zegt hij, eraan toevoegend dat hij nog steeds desnoods op zijn knieën naar 'de Kelder' zal kruipen om er zijn verhaal te kunnen doen. "De mensen die de armoede niet uit eigen ervaring kennen, begrijpen dat niet. In 'de Kelder' weten ze waarover ge spreekt."

In oktober 2005 werd de Nederlandstalige cel van ATD Vierde Wereld in Brussel opgericht. Louis-Jean Lernons, die zich als echte 'Brusseleir' vlot in het Frans en in het Vlaams-Brussels uitdrukt, deed weliswaar al lang mee aan de Vlaamse Volksuni-

versiteit, maar een Nederlandstalige groep was er nog niet in de hoofdstad des lands.

Louis-Jean vertelt dat in de Cel Brussel ook Antoine (gefingerde naam, red.) geregeld het woord neemt. Die woont op een lekkende, onverwarmde zolder. Maar Antoine weet dat er in de kelder een eenzame oude mevrouw woont, die het nog slechter heeft. "Daar moeten we heen", vindt Louis-Jean. "De mensen erbij trekken die nog armer zijn dan wij, dat is waar het om gaat in de Beweging en in 'de Kelder'."

Jos Delisse en
Herman Van Breen

Ge hebt kameraden nodig om te voorkomen dat ge weer helemaal van de wijs raakt

*Louis-Jean en Bertha Lernons - Van den Berghe kwamen jarenlang samen naar de Volksuniversiteit. Bertha overleed op 12 maart. Zij zou dit jaar, precies op Paasdag, 75 jaar worden. De laatste jaren was Bertha, door suikerziekte, blind en kwam niet meer buiten. De begrafenisplechtigheid vond plaats op 18 maart in de Miniemenkerk in de Marollen en werd voorgegaan door pastoor Jacques Van der Biest, die vele jaren de strijd van de bewoners heeft gesteund. Pastoor Van der Biest noemde haar 'een zachtvaardige vrouw, die een belangrijke spil was in de sociale contacten in de wijk'.
(Foto: Jean Lecuit).*

Kalender

Dinsdag 25 maart Volksuniversiteit

Vierde Wereldhuis te Brussel.
Thema: 'Wanneer je in de schulden geraakt...'

Dinsdag 22 april, Universiteit Antwerpen.

Thema: 'Hoe kunnen we uit de schulden blijven of geraken'.

In samenwerking met
Centrum Kauwenberg.

Voor meer info:

www.kauwenberg.be

- en op 27 mei en 17 juni.

Zaterdag 24 mei. Kennistoernooi te Brussel

Thema: Een andere benadering
van armoede-indicatoren.

Onderzoek-actie-vorming.

Zie ook:

www.armoedebestrijding.be

publicatiessteunpunt-indicatoren.
htm

Zondag 22 juni. Nationale Gezinsdag te Oostende .

Vrijwilligers kunnen zich
opgeven bij het secretariaat.
We verwachten een 600-tal
ouders en kinderen uit het hele
land!

Planning en Toekomstvisie 2008-2012

- **28 april - 3 mei:** mondiale
ontmoeting in het internationaal
centrum nabij Parijs.

- **Zaterdag 7 juni** te Brussel:

Tweede en finale werkdag rond
plannen voor de vier komende
jaren. Met vertegenwoordigers
van alle (partner)groepen uit
België.

Vrijwilliger, medestander, stagiair of volontair worden?

ATD Vierde Wereld bekijkt
graag met u de mogelijkheden:
lokaal of (inter)nationaal.

ATD Vierde Wereld: Internationale mensen- rechtenbeweging

*De beweging ATD Vierde Wereld
is een internationale niet-
gouvernementele organisatie
(NGO) voor armoedebestrijding.
Ze is niet gebonden aan een
geloofsovertuiging of levensbe-
schouwing.*

*Het belangrijkste doel is: de
armoede bestrijden met de arm-
sten zelf en vanuit hun experien-
ten en kennis.*

*De acties zijn gericht op de
eerbiediging van ieders waar-
digheid en grondrechten: een
duurzame basis voor de uitroei-
ning van grote armoede.*

Voor de volledige tekst:
www.atd-vierdewereld.be.

Is dit ook uw overtuiging?

Elke mens is evenveel waard, welke plaats hij ook heeft in de samenleving. Niemand mag deze gelijke waardigheid schenden, onder geen enkel voorwendsel.

Opdat ieder mens een waardig leven zou kunnen leiden, is het essentieel dat alle mensenrechten door ieder en voor ieder geëerbiedigd worden (recht op leven in gezinsverband, op vrije meningsuiting, op voldoende bestaansmiddelen, bij voorkeur via arbeid en opleiding, recht op onderwijs, cultuur, gezondheidszorgen, huisvesting, recht-spraak, ...)

Zie voor de volledige tekst : www.atd-vierdewereld.be, Voorstelling,
Onze beginselen.

dan kan u lid worden van ATD Vierde We- reld

Lidgeld : 3 euro.

Overschrijven op rekeningnummer 000-0745336-85 met vermelding "lidmaatschap".

In bijlage vindt u ook een voorgedrukt overschrijvingsformulier.

Voor betaling van het lidgeld kan geen fiscaal attest gegeven worden. Voor giften vragen wij u een afzonderlijke overschrijving te doen. Als de gift minimum 30 euro per jaar bedraagt, ontvangt u in februari 2009 een fiscaal attest.

VIERDE WERELDBLAD

Tweemaandelijks uitgave van
de Beweging ATD
Vierde Wereld
Victor Jacobsaan 12,
1040 Brussel
Tel. (02)647 92 25.
Fax (02)640 73 84.
Prk. 000-0745336-85.
e-mail :
atd-vw.belgie@skynet.be
www.atd-vierdewereld.be

Belgische afdeling van de
Internationale Beweging ATD
Vierde Wereld
avenue du Général Leclerc
95480 Pierrelaye, Frankrijk

Door lid te worden van de
Beweging ATD Vierde Wereld
onderschrijft u de basisopties
van onze Beweging en
betekent u een steun in onze
strijd om een einde te maken
aan de armoede.

Giften van 30 euro of meer
per jaar zijn aftrekbaar van de
belastingen. Een fiscaal attest
wordt in februari afgeleverd.